

Årsrapport 2009



INNHold

4	FORORD
8	EN PLAN FOR ARKITEKTUREN
10	DESIGN FOR ET BEDRE SAMFUNN
12	NORGE SETT UTENFRA
14	GRENSELØS MED DESIGN
18	BYGG REIS DEG
22	HÅND I HÅND
26	NORSK FORMS AKTIVITETER
31	REGNSKAP



OFFENTLIG

MUSKELBYGGING

2009 ble året da Norsk Form fikk merkbart gjennomslag hos norske myndigheter for at arkitektur og design spiller en viktig rolle for fellesskapets beste.

Kulturdepartementet fulgte mange av Norsk Forms råd da de sammen med 12 andre departementer på rekordfart utformet det arkitekturpolitiske plandokumentet «arkitektur.nå». I prosessen spilte vi en viktig rolle ved å hente innspill gjennom en workshop for de norske fagmiljøene i mars, og ved å arrangere en internasjonal konferanse i mai. Norsk Forms rolle som departementets rådgiver er styrket betraktelig gjennom prosessen. Vi ser fram til årlig å evaluere dokumentet og til å følge opp tiltakene som hører inn under Kulturdepartementet.

Valgutstyret som vant Statens designkonkurranse 2008, arrangert av Norsk Form og Kommunal- og regionaldepartementet, ble i 2009 testet i fire kommuner. Stemmeavlukke, urne, stemmesedler og grafisk program fikk gode skussmål hos brukere og funksjonærer. Utstyret er publisert i Monocle, nominert til britiske Brit Insurance Award 2009 og er utstilt på Design Museum i London. At Kommunal- og regionaldepartementet ved neste valg tilbyr løsningen til alle landets kommuner, gjør Norge til første land i verden med en nasjonal standard for valgmateriell. Suksessen gir oss inspirasjon til å fortsette jobben med å overbevise offentlige myndigheter om potensialet design har for å forbedre de mange andre møtepunktene som finnes mellom offentlige tjenester og innbyggerne.

Norsk Forms rådgiverrolle overfor Utenriksdepartementet er blitt tettere. På vegne av departementet har vi delt ut 1 million kroner i reisestøtte, vi har tatt i mot ekspert- og pressebesøk og gitt råd til utestasjonene om utøvere, arrangementer og utstillinger. For å imøtekomme den internasjonale interessen for norsk arkitektur, fikk Norsk Form i oppdrag av Kulturdepartementet og Utenriksdepartementet å produsere

en utstilling av norsk samtidsarkitektur til EXPO i Shanghai 2010. Planen er at utstillingen deretter skal vandre i Asia.

Gjennom året har utstillinger, konferanser og arrangementer på DogA bidratt til å spisse Norsk Forms faglige profil. I tillegg nådde vi mange publikummere utenfor Oslo gjennom stor undervisningsaktivitet fra FORMlab, nærmere 50 foredrag av Norsk Forms ansatte, BYlab-aktiviteter og fire regionale konferanser. Elever, lærere, beslutningstakere, statlige og kommunale myndigheter har vært årets målgruppevinnere. Oppsummert var 2009 myndighetenes år.

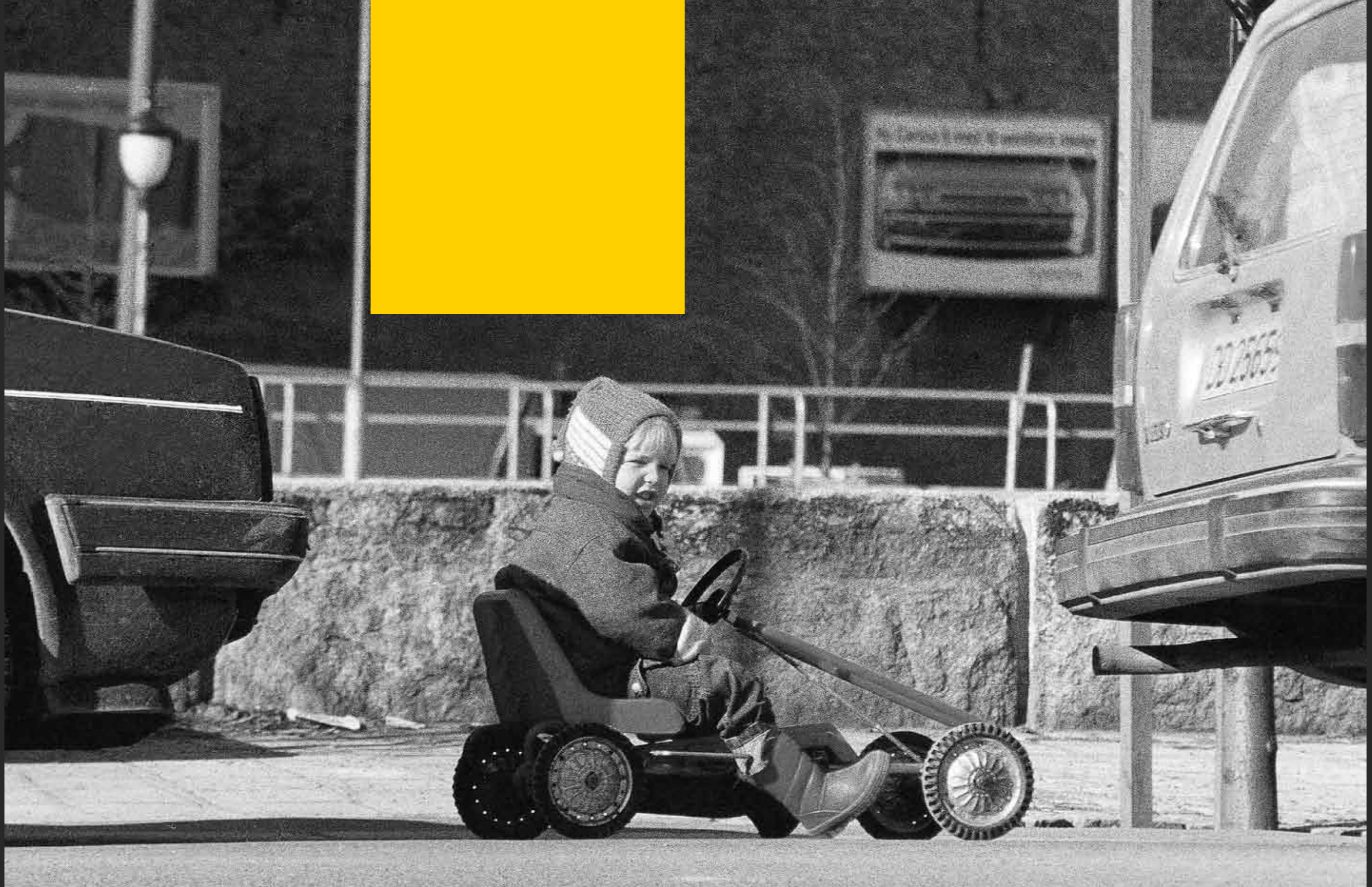
Målet om å bruke arkitektur og design for et bedre samfunn har nådd beslutningstakerne og gitt gode resultater. Nå står publikum for tur.



Nina Berre
Direktør



Paul H. Amble
Styreleder



[01]

Norsk Form har utviklet et digitalt verktøy hvor barn og unge lager kart som beskriver skoleveier, lekeområder, utrygge arealer og fremtidsønsker. Foto: Lars Holtet

EN PLAN FOR ARKITEKTUREN

I august i fjor la regjeringen frem et helhetlig arkitekturpolitisk dokument. En viktig milepæl, sier Nina Berre, direktør ved Norsk Form.

Norsk Form hadde en sentral rolle som pådriver for at regjeringen skulle komme med en handlingsplan for arkitektur.

– Norsk Form ble etablert på 1990-tallet, da regjeringen for første gang behandlet arkitekturen som en del av kulturpolitikken. Siden den gang har det skjedd store endringer i samfunnet, og det var på høy tid at staten fornyet sine ambisjoner for arkitekturen, sier Nina Berre, direktør ved Norsk Form.

Sammen med Norske arkitekters landsforbund (NAL) gjorde Norsk Form fremstøt mot daværende kulturminister Trond Giske og Kulturdepartementet. Det resulterte i et skikkelig samarbeidsprosjekt. Til sammen ble 13 departementer med på arbeidet, og Norsk Form var Kulturdepartementets rådgiver.

– Det var viktig for oss å få gjennomslag for synet på at arkitektur er mer enn flotte enkeltverk. Arkitektur er alt som omgir oss av bygninger og fysiske omgivelser.

Berre mener deler av staten også tidligere har vært bevisst på viktigheten av god arkitektur,

men det har manglet en helhetlig og sektor-overgripende plan.

– Det aller viktigste er at det som planlegges og bygges er av god kvalitet. At byggherrer er seg bevisst hvilken betydning arkitektur spiller for menneskers livskvalitet. Og at staten har ambisjoner for den store byggevirksomheten som foregår. At dette dokumentet nå finnes, er en god start. Men arbeidet må følges opp, sier Berre.

BYLAB TIL KOMMUNENE

Mange av utfordringene innen arkitekturpolitikk er å finne i distriktene. Ressursene der kan være færre, og store utbyggere har ofte stor makt. Derfor har Norsk Form nå startet opp BYlab.

– BYlab skal være et ressurscenter og rådgiver for kommuner som behøver kompetanse i forbindelse med større eller mindre prosjekter, sier Berre. BYlab skal både svare på forespørsler, og særlig i starten oppsøke kommuner som kan behøve hjelp.

[02]

Tidligere kulturminister Trond Giske åpnet i mai konferansen om ny norsk arkitekturpolitikk.

Foto: Roberto Di Trani



[02]

– Satsingen kan ses som en reaksjon på nyere bolig- og byutvikling som har skapt dårlige møteplasser, hemmet barn og unges aktivitetsmuligheter og eldres kontaktmuligheter med nærmiljøet. BYlab skal ha spesielt fokus på barn og eldre, som ofte ikke har sterke interesseorganisasjoner som snakker deres sak, sier Berre. BYlab er helt i startfasen og i ferd med å reise seg. Det arbeides nå med noen pilotkommuner, og prosjektet vil utvides i 2010-11.

NYE AKTØRER OG NYE SAMARBEID

Norsk Form er også glad for at regjeringen har satt arkitekturtriennalen i Oslo som et satsingsområde i dokumentet. Triennalen har som mål å bli Nordens viktigste arena for debatt om arkitektur og byutvikling.

– Vi har stor tro på triennalens potensial framover, sier Berre og viser til den nye organiseringen med fem likeverdige partnere som basis: Norske arkitekters landsforbund, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Oslo Arkitektforening, Oslo Teknopol og Norsk Form.

I 2009 fikk Norge sin første helhetlige handlingsplan for arkitekturpolitikk.

Handlingsplanen er et samarbeid mellom 13 departementer, og ble utført etter initiativ av Norsk Form og NAL.

Norsk Form har fått oppfølgingsansvar for politikken, ved blant annet å arrangere årlige evalueringsseminarer. Det første seminaret vil legges til Oslo Arkitekturtriennale høsten 2010.

Norsk Form har spesielt ansvar for å følge opp handlingsplanens tiltak som sorterer under Kulturdepartementets ansvarsområde.

DESIGN FOR ET BEDRE SAMFUNN

Kan arkitektur og design endre samfunnet? Statens designkonkurranse har allerede resultert i nytt nasjonalt valgutstyr, og nå skal konkurransen endre hvordan du blir møtt på sykehuset.



[03]

– Vårt mål er å gi den jevne borger en stemme i store offentlige prosesser, sier Leif Verdu-Isachsen, som er fagsjef og ansvarlig for Norsk Forms prosjekter og faglige utvikling.

– I Statens designkonkurranse 2008, var fokus valgutstyr. Vi lagde en helt ny setting for valget – man går jo ofte og stemmer i en svett gymsal. Det er ikke mye høytidelighet over det. Derfor tok vi for oss hele situasjonen, for å ta tilbake den anledningen valgdagen er. Dette er viktig fordi man fra forskning vet at hvordan en stat forvalter valget, gjenspeiler hvordan den forvalter demokratiet.

På Designdagen i mars 2010, fikk Norsk Form og Kommunal- og regionaldepartementet Design for alle-prisen for sitt initiativ til nytt nasjonalt valgutstyr.

Nå er det klart for en ny konkurranse, og denne gang står helse og design for tur.

– Vi ønsker å vise hvordan helsevesenet kan se ut om man ser alt fra sluttbrukerens perspektiv, sier Verdu-Isachsen og gir et eksempel.

– Ta fødeavdelingen på Ullevål sykehus i Oslo. Utenfor inngangen er det fire parkeringsplasser. De er nesten alltid opptatt, og folk kommer stressa og setter bilene sine på skrå – før de løper inn. For å hankses med dette problemet har sykehuset hyret inn Europark, slik at alle umiddelbart får bot. Det er mange parkeringsplasser i nærheten, men disse brukes av de ansatte. Besøkende og pasienter må sette bilen i parkeringshuset et godt stykke unna. Dette er et rasjonelt valg foretatt av sykehuset, men de har ikke hatt brukerne i tankene. Det er de ansatte som burde parkere i parkeringshuset, for de er ikke syke når de kommer – og langt ifra i samme sinnsstemning, sier Verdu-Isachsen.

[03,04] Gjennom Statens designkonkurranse vil Norsk Form at design skal integreres i utviklingen av offentlige tjenester. Foto: Getty Images [03] / Thomas Ekström [04]



[04]

Sykehusets avgjørelse om å gi bøter er ikke ondskapsfull eller menneskefiendtlig, men den er antagelig tatt av noen i økonomiavdelingen, som ser på dette som en god måte å spare penger på, mener han.

Med årets konkurranse ønsker Norsk Form å gjøre en serie med demonstrasjoner av tjenstedesign med helseforetak, for å vise hvordan brukergenerert innsikt kan være viktig når man tar avgjørelser.

– De skreddersyr et system – og brukeren må bare være med på det. Det som er så forsmedelig

er at helseforetakene er flinke til å ta vare på deg om du er alvorlig syk. Om du derimot bare er litt syk, blir du stående og vente – og blir misfornøyd. Da har du lettere for å klage. De ser ikke på seg selv på samme måte som en bedrift gjør det, som en tjenesteleverandør.

Men kan vi egentlig klage i et land med et såpass godt helsetilbud? Ja, mener Verdu-Isachsen.

– Vi er blitt mer kresne forbrukere – og det er klart at det også gjør oss mer kravstore i forhold til helseforetakene.

NORGE SETT

UTENFRA

Det siste tiåret har oppmerksomheten rundt norsk arkitektur og design fra utlandet økt sterkt. Årsakene er mange, men viktige hjelpere er Snøhetta, Norway Says og Turistvegprosjektet.

I fjor gjennomførte Norsk Form en undersøkelse for å finne ut nøyaktig hvor mye mer oppmerksomhet det var snakk om, og basert på de seks mest betydningsfulle utenlandske tidsskriftene, var det en økning på 179 prosent i antall omtaler.

– Jeg tror at årsakene til dette er sammensatt, sier Pia Bodahl, kommunikasjonssjef i Norsk Form. Men vi ser at Snøhetta har gjort mye for norsk arkitektur gjennom biblioteket i Alexandria og prosjektet på Ground Zero. Og de siste årene har Turistvegprosjektet fått veldig mye oppmerksomhet. På samme måte som Norway Says har gjort mye for å bringe norsk design til utlandet.

Turistvegprosjektet og ny, norsk arkitektur har blitt kjent i store deler av verden gjennom utstillingen Detour. Film er brukt som hovedmedium i utstillingen, og skaper en helt annen wow-effekt enn bilder og plansjer, mener Bodahl.

– Det er klart at å se utsiktsplatået Stegastein i Aurland, tegnet av Tommie Wilhelmsen og Todd

Saunders, på film i stedet for bilde – det gir en helt annen kiling i magen.

Det er venteliste på Detourutstillingen, som hittil er sett av 120 000.

– Vi greier ikke å imøtekomme etterspørselen.

En ny versjon av utstillingen skal være en del av den norske paviljongen under EXPO i Shanghai, som åpner i mai. Vi skal vise nye prosjekter, og filmene er i 3D. Tanken er at den skal vandre rundt i Asia etterpå, sier Bodahl. Norsk Form skal også bidra til en utstilling om nordisk landskapsarkitektur i Shanghai i juni.

Om æren kan tillegges Turistvegprosjektet, eller om det er en sum av mange faktorer, merker Bodahl i alle fall at holdningen blant politikere har endret seg de siste årene.

– Det er større forståelse for å promotere Norge som noe annet enn natur. Design og arkitektur hører med i bildet som skapes av det moderne Norge, sier hun. Her har UDs reisestøtteordning

(05)

I New York ble utstillingen Detour vist på Parsons The New School for Design på 5th Avenue. Foto: Hege Lysholm, Statens vegvesen



(05)

til utlandet for designere og arkitekter, og preseturer til Norge for utenlandske journalister, hjulpet stort.

– Ambassadene har også vært veldig samarbeidsvillige med å sende utenlandske journalister hit. Både de og UD er veldig åpne for våre innspill.

Ettersom oppmerksomheten fra utlandet har økt, ser Norsk Form behovet for en lengre og bredere strategi for arbeidet med norsk design og arkitektur utover landets grenser. Både nyhetsbrev og informasjon på nett på engelsk er etterspurt.

– Vi følger opp henvendelsene vi får, men har ikke kapasitet til også å arbeide proaktivt. Det skulle vi gjerne ha gjort, sier hun.

Internasjonale utstillingsarenaer for Detour

2010

EXPO, Shanghai

C.A.U.E., Strasbourg

Parsons, The New School for Design, New York

Archipel – senter for arkitektur og urbanisme, Lyon

2009

National Building Museum, Washington DC

AIA, Center for Architecture, Philadelphia

2008

La Galerie d'Architecture, Paris

Tour & Taxis, Brussel

Arkitekturmuseet, Stockholm

33 Portland Place, London

Urban Centre, Bologna

Design Factory, Bratislava

2007

Felleshuset ved de nordiske ambassadene i Berlin

Festivalen Les Boréales i Caen, Normandie

GRENSELØS

MED DESIGN

Design uten grenser ønsker å være en pådriver og medspiller for koblingen mellom design og bistand. I Guatemala City arbeider designerne for at byens innbyggere skal kunne sykle uten fare for livet.

- Når vi snakker om sykling i Guatemala City, er det ikke akkurat som i Norge, sier Siri Eggesvik, som er prosjektleder for Design uten grenser.
 - I Guatemala City er det helt klart et behov for sykkelveier, og Design uten grenser er nå i ferd med å utvikle en manual for bygging av sykkelveier. Manualen vil gjøre det lettere for kommunen å utvikle et transportsystem for alle innbyggere, uavhengig av samfunnsklasse.
 - Det vanlige busstilbudet i byen er preget av mye vold og kriminalitet, og at sjåføren ranes er mer regelen enn unntaket.
 - Det gjør at det er ekstremt mange fattige som ikke kommer seg rundt i byen uten å risikere livet, sier Eggesvik.
 - Med trygge sykkelveier, kan disse få et alternativ.

SPARER PENGER OG MILJØ

Satsing på sykkel som framkomstmiddel er både billig og miljøvennlig.

- Her snakker vi om folk som frakter med seg store kasser, de sykler med boden de selger varene sine fra. Pendlersyklister, som vi kjenner fra Norge og andre land, er det lite av. Og der ser vi et potensial. Nye sykkelveier vil bli et demokratisk tilbud, som binder byen mer sammen.

I prosjektet legges det stor vekt på at veinettet tilpasses syklistenes behov, samtidig som det skal passe inn i kommunens eksisterende planer.

(06) I Guatemala City kartlegger norske designere det store behovet for sykkelveier.
Foto: Cathal O' Meara



(06)

Gjennom systematisk kartlegging blir muligheter, begrensninger og behov definert. Industri-designeren, utsendt av Norsk Form, utforsker syklistenes vaner gjennom workshoper med sykkelaktiviteter i byen og kartlegging av hvilke strekninger de sykler mellom.

LOKALT FORANKRET

Design uten grenser er ikke et tilbud om penger, men om kompetanse i form av designere som jobber hos lokale samarbeidspartnere. Industri-designeren i sykkelveiprosjektet jobber i by-utviklingsavdelingen i kommunen.

– Når kommunen selv investerer, har de også noe å tape. Det gjør at de er motivert i prosessen. I tillegg til myndigheter, samarbeider designerne også med organisasjoner, næringslivet og universiteter.

BIDRAR MED NY TILNÆRMING

Engasjementet i Guatemala begynte i 2001, etter initiativ fra Petter Opsvik og Norsk Form.

– Vi så at designkompetansen kan brukes i mange andre sammenhenger, hvor man vanligvis ikke tenker design. Som et nytteverktøy, forklarer Eggesvik. Fordelen med å bruke designere på områder hvor man ikke er vant til det, er i følge Eggesvik at de har en annen tilnæringsmåte – og dermed kan definere nye problemstillinger.

– Designeren ser på hva som er ulike parter og brukeres behov, og omsetter det til en løsning. Derfor ønsker vi at designere generelt skal brukes mer i offentlig planlegging, sier hun.



(07)



(08)

Design uten grenser er et prosjekt i Norsk Form, hvor designeres kreative og analytiske evner benyttes for å løse utfordringer i utviklingsland.

Bruk av designkompetanse i utviklingsprosesser fører til næringsutvikling, bedre levekår og effektiv nødhjelp.

For tiden er ni designere tilknyttet Design uten grenser i Uganda, Guatemala og Norge.

Design uten grenser er finansiert av Norad, Fredskorpset og Norsk Form.

Prosjektene har oppnådd stor internasjonal oppmerksomhet. Blant annet skal mineryddingsutstyr utviklet av Design uten grenser stilles ut på Cooper-Hewitt, National Design Museum i New York høsten 2010.



BYGG REIS DEG

På Norsk Forms arkitekturverksted samles elever, studenter og lærere for å føle på kroppen hvordan hus bygges.

Tenk deg et stort rom fylt med trestokker, seil, tau og puter i spesifikke fasonger. Slipp inn en horde med ungdomsskoleelever, og la dem bygge. Med utstyret – og seg selv – skaper de rom og konstruksjoner.

– Det er dette som er poenget, sier Alf Howlid, seniorrådgiver og ansvarlig for arkitekturverkstedet.

– At de selv er en del av konstruksjonen og blir en slags levende arkitektur. Elevene får en annen kunnskap enn om man bare viste bilder og arkitektens tegninger og modeller – abstraksjoner som krever referanser for at man skal skjønne hva det er, sier han.

– Nettopp ved at vi er mange ben og armer, kan vi på kort tid bygge oss inn i et romersk hvelv eller en mongolsk yurt. Disse ganske store eksperimentene representerer sentral arkitektur, samtidig som det som foregår er reelle hendelser, som å bygge en snøhule eller spille en fotballkamp. Prosessen veksler mellom aktiv sam-

handling elevene imellom og at læreren tegner og forklarer, forteller historier om konkrete bygg, og om kreftene som er med i byggeprosessen.

– I enhver konstruksjon er det strekk- og trykkrefter som gjør at husene ikke faller ned. Man kan ikke se det, men om man bruker seg selv, kan man oppleve og kjenne det, og iaktta fenomenene med sin egen kropp, sier Howlid.

Arkitekturpedagogikk må forholde seg til hvordan barnets bruk, forståelse og opplevelse av arkitektur utvikler seg i takt med at barnet vokser opp, så Norsk Forms arkitekturverksted er hovedsaklig et tilbud til elever på ungdomstrinnet. Det er en spesielt egnet tid, mener Howlid. Når en klasse lager slike store former sammen, får de anledning til å glemme seg selv for en stund, og de gjør en grunnerfaring av at arkitektur er helhet som oppstår når de enkelte deler virker sammen.

– I ungdomstiden kan man trenge denne typen opplevelser. De er selv i en ganske stor



(10)



(11)

ombygging, og lar seg begeistre av slike prosjekter. De er store nok til å håndtere utfordringene, men ikke for store.

Arkitekturverkstedet har gradvis utviklet seg over årene. Tilbudet har blitt en del av den kulturelle skolesekken for elever i Oslo, og de siste to årene har arkitekturverkstedet også vært holdt på skolene i Lørenskog.

– Sammen med Lørenskog kommune har vi tanker om å etablere dette som et fast tilbud på det nye kulturhuset som er under oppføring. Men arkitektur som tema i skolen er stadig i en pionerfase, og vi ser på arkitekturverkstedet som et skoleutviklingsprosjekt. Vi har ambisjon om at

det vi gjør skal være så relevant at dette undervisningsopplegget kan bli en del av skolen, sier Howlid. Ønsket er å lage et miljø av mennesker og organisasjoner utenfor Norsk Form som kan arrangere tilsvarende verksted.

– Noen har begynt å drive med deler av dette arkitekturverkstedet utenfor Norsk Form etter å ha vært på besøk her, og vi ønsker å følge dem opp med seminarer og samlinger hos oss. Når vi har etablert en fast kontakt, og de formidler til oss hva de holder på med, vil de kunne bli viktige samarbeidspartnere i Norsk Forms nasjonale formidlingsoppgaver.

Arkitekturverkstedet i Norsk Form er en handlingsbasert formidling av arkitektur for grupper av skoleelever, studenter og lærere.

Deltagerne er selv nødvendige elementer i konstruksjonene, og opplever strekk- og trykkreftene direkte på kroppen.

HÅND I HÅND

Sist høst gikk utstillinger og arrangementer hånd i hånd hos Norsk Form. Slik oppnådde stiftelsen både fordypning og mer trykk på temaet byutvikling og identitet.



[12]

– For det første ga det oss mulighet til å sette fokus på problematikk med litt større tyngde, ikke bare for en kveld, sier arrangementsansvarlig Christoffer Olavsson Evju.

– I tillegg ga det fordeler ved formidling og markedsføring – vi formidlet at hvert arrangement var en del av noe større, og folk kunne komme tilbake for mer. Det gjorde de.

En utstilling og fem arrangementer om byutvikling og identitet. Venezia var i ilden da temaet var kopi, originalitet og autenticitet i relasjon til byer.

– Utstillingen var egentlig laget til Venezia-biennalen, og så fikk vi den hit etterpå.

Utstillingen besto av to videoprojeksjoner med en gondol i midten, laget av Diller Scofidio + Renfro. Publikum ble tatt med på en gondolreise i Venezia. Bildene som ble vist var imidlertid ikke bare fra den italienske byen, men også fra Las Vegas og Macao i Kina, som har to av de seks Venezia-kopiene som finnes rundt om i verden.

– Spørsmålet er om det originale Venezia er mer autentisk enn ideen om Venezia. Den er ikke hva den var. Byen er ikke en levende by, folketallet har gått ned og turistene overtatt. Er Venezia blitt et slags Disneyland? Byen synker jo, og det har kommet forslag om å finansiere opprettholdelsen ved å gjøre den om til en opplevelsespark og ta inngangspenger, sier Olavsson Evju.

Venezia er et ekstremt eksempel på en større problematikk, både fordi så mange har et forhold til stedet og fordi det finnes så mange kopier. Folk lar seg provosere av spørsmål om byen fremdeles egentlig eksisterer – eller bare er en idé. Som bidrag til utstillingen, laget også Minna & the Robinettes en videoinstallasjon som problematiserte Oslos identitet.

– Oslos ekthet handler kanskje like mye om de grå sporområdene ved Oslo S, som den blå og grønne byen. Som i Venezia kan vi her til lands diskutere hva som skiller det ekte fra kopien. Bare tenk på alle de laftede hyttelandsbyene til fjells.

[12,13,14] Forholdet mellom kopi og original var et av temaene i utstillingen Greetings from Chain City +9. Foto: Francesco Pighi og The Venetian Hotel Macau



[13]



[14]

Og i Lom, hvor alt skal være som det en gang var, sier Olavsson Evju.

En annen by som fikk ekstra oppmerksomhet i arrangementsprogrammet, var Drammen. Byen Drammen blir trukket frem som eksempel på en by som har brukt merkevarebygging som byutvikling. Har den blitt til en merkevare?

– Drammen gjennomgikk store endringer etter at industrien flyttet ut. Myndighetene brukte anledningen til å transformere by-

områder til bruk for borgerne. Tidlig på 90-tallet satte Drammen seg et mål om å endre folks oppfatning av byen. Det interessante er hva som skal til for å endre folks inntrykk av et sted. De satset ikke på brosjyrer og informasjonsprosjekter, men på faktisk endring. De har fjernet mye trafikk, rensset elva og satt i gang attraktive boligprosjekt. De har gjort store fysiske endringer i byen, og disse har blitt lagt merke til.



[15]

Grafisk materiell inngår i det nye valgutstyret, som ble utviklet av Kadabra produktdesign, Innovativi Industriedesign og Blueroom Designstudio. Foto: Thomas Ekström

NORSK FORMS

AKTIVITETER

PROSJEKTER

Bybarna i forskning og planlegging – en kunnskapsoversikt fra 1970- og 80-tallet

Byboligaksjonen

BYlab

Digitalt barnetråkk. Utvikling av veileder

European

gardsutvikleren.no. Merkevarebygging av bygdeturisme

Helse og omgivelser

Hospitering av designere fra Guatemala og Uganda

– hos Laerdal Medical, Spor Design, Høgskolen i Akershus, Supertanker, Håkki og Norsk Form

Håndverk. Utvikling av produkter. Guatemala

Sanitær. Utvikling av økologisk toalett. Uganda

Statens designkonkurranse 2008: Implementering

Statens designkonkurranse 2010: Utvikling

Sykkeltransport. Manual for sykkelveinett for Guatemala City. Guatemala

Trafikksikkerhet. Utvikling av lokalproduserte mopedhjelmer. Uganda

Zumos. Oppfølging av håndverksprosjekt. Guatemala

KONKURRANSER

European 10. Europeisk konkurranse for arkitekter under 40 år

NETTVERK OG UTVALG

Forum for stedsutvikling

Innovasjon og samfunn

Profesjonsrådet for designutdanning

TAB – Tverrfaglig arena for byutvikling

Tverretattlig kommunenettverk innen omsorgssektoren

EFAP

Utenriksdepartementetets fagutvalg for arkitektur og design

UNDERVISNING OG STUDIETURER

FormLab arkitekturverksted

FormLab designverksted

Sommerleir på DogA

UTEVERKSTED

Økobyggeleir

Lærerkurs

Studietur i byutvikling for Kongsberg kommune til København og Helsingborg

Studietur i omsorgsboligbygging til Danmark for Tverretattlig kommunenettverk

Verksted Kongsberg, BYlab

KONFERANSER OG SEMINARER

Arkitekturpolitisk workshop

Konferanse om ny norsk arkitekturpolitikk.

TAB/BUK-konferansen: Urbant friluftsliv

Regional konferanse Verdal

Regional konferanse Sarpsborg

Regional konferanse Florø

Regional konferanse for Agder-fylkene

UTSTILLINGER

Bureau Detours: More is more

Detour, Washington DC: National Building Museum

Powered by Nature

Detour, Philadelphia: Center for Architecture (AIA)

Greetings from Chain City +9. På sporet av den autentiske by

Prisverdig!

Detour, New York: Parsons, The New School for Design.

Eurovisions

Detour, Strasbourg: C.A.U.E Conseil d'Architecture, d'Urbanisme et de l'Environnement

KVELDSMØTER

Bureau Detours; More is More

Design uten grenser i Uganda

Offentlig oppdragskunst

Boligkvalitet i den tette byen – hvem bestemmer?

Møt klassikerprisvinneren i Visuelt, Pjotr Sapegin

Svein Lund – «Skreddersøm»

Norsk valgkamp - design og kommunikasjon

Edward Robbins – Is authenticity authentic?

Film. Celebration: The Town that Disney Built

Made in Valdres. Møt Arne & Carlos

Drammen!

Lukten av Grønland, drømmen om Oslo

Graffiti i et kulturminneperspektiv

ANDRE ARRANGEMENTER

- 13.01. Boklansering «Norway Calling»
19.01. Lansering European 10
29.01. Filmkveld på Villa Stenersen: Metropolis
01.02. Informasjonsmøte European Stavanger
03.02. Boklansering «Tid i arkitektur»
05.02. Filmkveld på Villa Stenersen: Blade Runner
11.02. Norsk Moteinstitutt markerer offisiell etablering
12.02. Filmkveld på Villa Stenersen: Brazil
26.02. Informasjonsmøte European Trondheim
02.03. Informasjonsmøte European Oslo
12.03. Filmkveld på Villa Stenersen: The Fountainhead
05.05. BaByvandring 1 m/co-guide Øyvind Holen: Den nye byen for det nye mennesket
12.05. BaByvandring 2: Kranbaner og betongestetikk
19.05. BaByvandring 3: 68'erne kommer
26.05. BaByvandring 4: Fra bondegård til funkis og «lykkebo»
18.08. BaByvandring 1: Den nye byen for det nye mennesket
25.08. BaByvandring 2: Kranbaner og betongestetikk
01.09. BaByvandring 3 m/co-guide Torgrim Eggen: 68'erne kommer
08.09. BaByvandring 4: Fra bondegård til funkis og «lykkebo»
08.09. Lansering og miniseminar for rapporten «Bybarna i forskning og planlegging. En kunnskapsoversikt fra 1970- og 80-tallet»
15.09. BaByvandring 5: Fjorden Baby!
20.09. Villa Stenersen Åpent Hus, Statsbyggarrangement i forbindelse med Kulturminneåret
01.10. Filmkveld på Villa Stenersen: Fortelling som arkitektur – La Jete
14.10. Filmkveld på Villa Stenersen: Tiden og byen
26.10. Omvisning i utstillingen Chain City +9 med OAF Senior
29.10. Filmkveld på Villa Stenersen: Film som arkitektonisk verktøy og medium
12.11. Filmkveld på Villa Stenersen: Vår felles hukommelse
19.11. Norsk Forms prisfest, med utdeling av Jacobprisen, Norsk Forms Hederspris og Norsk Forms pris til unge formgivere
21.11. Visning av designfilmer i samarbeid med OIFF

Omvisning på Villa Stenersen første søndag i måneden.

FOREDRAG

Norsk Forms ansatte holdt ca 50 foredrag nasjonalt og internasjonalt.

PRESSE- OG EKSPERTBESØK

Norsk Form har gitt råd til UD og utestasjonene og hatt ca. 20 internasjonale presse- og ekspertbesøk.

NORSK FORMS PRISER

Hvert år deler Norsk Form ut tre priser: Jacob-prisen, Hedersprisen og Norsk Forms pris til unge formgivere. I 2009 fikk grafisk designer Egil Haraldsen Jacob-prisen. Hedersprisen gikk til arkitekt og grunnlegger av Bergen Arkitekt Skole, Svein Hatløy, og industridesigner Torgny Fjeldskaar fikk Norsk Forms pris til unge formgivere.

UTENRIKSDEPARTEMENTETS TILSKUDDSORDNING

Utenriksdepartementets fagutvalg for design og arkitektur deler hvert år ut reise- og transporttilskudd til profesjonelle utøvere som skal stille ut egne arbeider eller forelese ved viktige internasjonale arenaer. Norsk Form administrerer utdelingen, og fagutvalget ledes av Norsk Forms direktør, Nina Berre. Øvrige medlemmer av fagutvalget er industridesigner Hedda Heyerdahl Braathen, moteekspert Renée Forsberg, sivilarkitekt Einar Jarmund og Dave Vikøren, professor ved avdeling for design ved Kunsthøgskolen i Bergen.

127 designere og arkitekter søkte om til sammen kr 4 802 079. 71 søknader ble innvilget, og det ble totalt utdelt én million kroner. For oversikt over hvem som ble tildelt midler, vennligst se www.norskform.no.

RESULTATREGNSKAP 2009

	2009	2008
DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Salgsinntekter/ konferanseavgift	985 345	381 193
Salg av driftsmidler	0	0
Andre driftsinntekter	1 134 533	1 635 442
Leieinntekter	136 850	185 900
Tilskudd (note 1)	34 100 742	33 264 177
Sum driftsinntekter	36 357 471	35 466 713
Prosjektkostnader	18 620 861	18 712 532
Varekjøp	69 270	228 142
Lønninger og andre personalkostnader	9 981 140	8 805 890
Husleie	2 165 033	2 524 837
Utgifter til drift av lokalene	2 971 645	2 644 976
Avskrivninger	297 561	282 798
Tap på fordringer	1 247	0
Annen driftskostnad	2 553 782	2 103 137
Sum driftskostnader	36 660 540	35 302 312
Driftsresultat	-303 070	164 401
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Renteinntekter	152 487	205 744
Andre finanskostnader	3 969	2 797
Netto finansposter	148 519	202 948
Resultat før ekstraordinære inntekter og kostnader	-154 551	367 348
Årsresultat	-154 551	367 348
OVERFØRINGER		
Overført fra avsetning AFP	-154 551	333 000
Overført til annen egenkapital	0	34 348
Sum disponert	-154 551	367 348

Balanse pr. 31.12.

EIENDELER	2009	2008
ANLEGGSMIDLER		
Varige driftsmidler		
Investeringer Villa Stenersen	25 750	25 750
Investeringer Norsk Form	1 073 120	1 290 745
Investeringer Kongens gate	29 892	39 856
Investeringer grafisk profil	23 625	55 125
Investeringer teknisk utstyr	190 979	11 139
Sum varige driftsmidler	1 343 366	1 422 615
Aksjer	62 270	62 270
Sum anleggsmidler	1 405 636	1 484 885

OMLØPSMIDLER

Fordringer		
Tilskudd tilgode	0	706 218
Andre fordringer	945 448	1 573 655
Sum fordringer	945 448	2 279 873
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5 793 924	4 931 061
Sum omløpsmidler	6 739 372	7 210 934
Sum eiendeler	8 145 007	8 695 819

EGENKAPITAL OG GJELD	2009	2008
EGENKAPITAL		
Innskutt egenkapital		
Grunnkapital	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital	200 000	200 000
Opptjent egenkapital		
Avsetning til AFP	688 449	843 000
Annen egenkapital	129 167	129 167
Sum annen egenkapital	817 616	972 167
Sum egenkapital	1 017 616	1 172 167

KORTSIKTIG GJELD

Leverandører	709 655	1 144 471
Skyldige offentlige avgifter	1 246 759	1 084 789
Skyldig feriepenge, lønn o.l.	1 178 735	1 187 583
Avsetning påløpte kostnader	233 785	48 118
Avsetning prosjekttilskudd (note 1)	3 758 458	4 058 692
Sum kortsiktig gjeld	7 127 392	7 523 654
Sum gjeld	7 127 392	7 523 654
Sum egenkapital og gjeld	8 145 007	8 695 821

NOTE 1. TILSKUDD	2009	2008
Driftstilskudd fra KKD (kap. 322, post 75)	22 975 000	
Sum	22 975 000	22 975 000

PROSJEKTTILSKUDD FRA KKD

Expo Shanghai 2010	1 000 000	
Arkitekturpolitikk, konferanse, verksted, oppfølging <i>arkitektur.nå</i>	2 054 816	
Sum	3 054 816	3 054 816

PROSJEKTTILSKUDD FRA ANDRE

Design uten grenser (Fredskorpset)	3 137 357	
Design uten grenser (Norad)	1 669 419	
Tilskuddsordning (Utenriksdepartementet)	1 090 000	
Tilskuddsordning (tilbakeført ub. tilskudd Utenriksdepartementet)	-18 212	
Arkitekturpolitikk, konferanse (Norges forskningsråd)	600 000	
Detour - vandring USA (Utenriksdepartementet)	200 000	
Detour - vandring Strasbourg (Utenriksdepartementet)	100 000	
Detour - vandring Strasbourg (Den norske ambassade i Paris)	105 000	
Detour - vandring Lyon (Den norske ambassade i Paris)	72 000	
Expo Shanghai 2010, Landskapsarkitekturutstilling (Dansk Arkitektur Center)	23 146	
BYlab (Helsedirektoratet)	100 000	
Barnetråkk (Miljøverndepartementet)	60 000	
Oppvekst og omgivelser (Husbanken)	180 000	
Oppvekst og omgivelser (Helsedirektoratet)	50 000	
Statens designkonkurranse (Miljøverndepartementet)	100 000	
Helse og livskvalitet, Nettverk (Diverse kommuner)	67 500	
Villa Stenersen - filmkvelder (Norsk Filminstitutt)	5 000	
Villa Stenersen DKS (Den Kulturelle Skolesekk, Oslo kommune)	24 000	
Kompetansetilskudd (Husbanken)	17 500	
4th Dimention (Institusjonen Fritt Ord)	70 000	
Nordisk designutstilling (The American-Scandinavian Foundation)	27 982	
TAB (Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo)	30 000	
TAB (Universitetet for miljø- og biovitenskap)	30 000	
TAB (Oslo kommune, Plan- og bygningsetaten)	30 000	
Sum	7 770 692	7 770 692
Tilbakeført ubenyttet prosjekttilskudd 2008		4 058 692
Sum		37 859 200
Avsetning ubenyttet prosjekttilskudd 2009		3 758 458
Sum inntektsført tilskudd 2009		34 100 742

Norsk Form
› arkitektur og design for et bedre samfunn



Norsk Form
DogA
Hausmanns gate 16
N-0182 Oslo
Norway

t. +47 23 29 26 30

e. norskform@norskform.no
w. norskform.no